

פרוטוקול מס' 37/ד

מישיבת ועדת-הכנסת ביום רביעי,
ט' בתמוז תשט"ו - 29.6.1955 -
בשעה 11.00

נ ר כ ח ו: חברי-הוועדה:

ד. בר-רב-האי - היו"ר
ב. אזניה
י. אורי
ע. איכילוב
ב. אידלסון
א. ברמן
א. מ. גביחובסקי (במקום י. רפאל)
ש. לורנץ
ע. מימון
א. פרי
ר. צברי
ב. קמין

ח ט ר ו: סניף אדין אלזועבי

ש. גבה
ש. גרידי
י. הררי
מ. וילנר
סאלח חסן ח'ניפס
ק. כהנא
מ. נורוק
א. רזיאל-נאור
א. סטופ
י. רפאל

ט ד ר - ה י ו מ:

- א. בחירת חברי-כנסת לוועדת-מינויים
לדיינים;
ב. דברי פרידה והערכה.

א. בחירת חברי-כנסת לוועדת מינויים לדיינים:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
תפקידה של ועדת הכנסת בענין זה - כמו
במינוי חברי-כנסת לוועדת מינויים לשופטים -
לרכז שמות של מועמדים המוצעים על-ידי הסיעות השונות ולהביאם לכנסת.
במליאת הכנסת יבחרו המועמדים בבחירות חשאיות, ושני המועמדים שיקבלו
את מספר הקולות הגדול ביותר ייחשבו כנבחרים. בדרך זו נהגנו גם
בבחירת חברי-כנסת לוועדת-מינויים לשופטים.

אבקש מכם להציע מועמדים.

א. מ. גניחובסקי:
סיעת "הפועל המזרחי" מציעה את חבר-הכנסת
מ. אונא.

מ. גניחובסקי:
סיעת מפא"י מציעה את חבר-הכנסת י. ישעיהו.

א. פרי:
סיעת מפ"ם מציעה את חברי-הכנסת ח. רובין
ו. בר-יהודה.

ע. איכילוב:
סיעת הציונים הכלליים מציעה את חבר-הכנסת
א. רימלט.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
סיעת תנועת החרות הודיעה לי כי היא
מציעה את חבר-הכנסת ח. מגורי-כהן.

ה ו ח ל ט

לייפוט את כוחו של יו"ר הוועדה
לקבל שמות של מועמדים נוספים -
במקרה שיוצגו - ולמחוק שמותיהם
של מועמדים שיסלקו מועמדותם.

ב. דברי פרידה והערכה ליור הוועדה לחברים ולעובדים:

ע. איכילוב: מכיון שזו כנראה תהיה ישיבתנו האחרונה יורשה לי לאמר מלים מספר, לפני שהכנסת חסיים את

עבודתה השבוע.

אני אומר דברים אלה על דעתי, על דעת הסיעה שאני חבר בה. אמנם, זה המקרה היחיד בין הוועדות שלנו - או כמעט היחיד - שניתנה לנו הזדמנות להתכנס ביזמתנו, לפני מספר חדשים, ולחוג מאורע משפחתי או אישי של היושב-ראש שלנו. ניתנה לנו אז ההזדמנות להביע דברי הערכה והוקרה - אבל אינני מסתפק בכך.

בארבע השנים, מאז קמה ועדה זו - והייתי חבר בה מיומה הראשון - התרשמתי מאד מהיקף ידיעותיו של היושב-ראש שלנו בכל אותן הבעיות הקשורות בתפקידים המיוחדים שהוטלו על ועדת-הכנסת. תמיד ידע להשיב תשובה ברורה לפי כל חוקי הפרוצדורה והתקנון. הדברים ששמענו מפיו, ככל סעיף, הכשירו אותנו, הסבירו לנו והרחיבו את אפשרות ההבנה שלנו וההחלטות שקיבלנו.

היושב-ראש שלנו עשה את עבודתו במסירות רבה. הוא נהג בנו גם בחסד. ועדה זו עסקה בדברים שבטבעם היו סוערים ומסעירים, והוא נהג בנו בחסד - אם כי לא תמיד ידענו לשמור - כולנו, חברי כל המפלגות - לשמור על המתנגדות.

בשם כולנו אני מביע את הערכתנו ליושב-ראש, על עבודתו הטובה והמסורה במשך כל הזמן הזה.

בטוחני שאני מביע את דעת כל החברים - קואליציה או אופוזיציה - מפלגה זו או אחרת - השתדלנו לגלות יחס חרות ולרונ בבעיות עצמן בתוקף היותנו חברים בוועדה זו. משוט-כך יש להעריך את כל חברי הוועדה.

שלישית, עלי לעמוד על העזרה שקיבלנו מן היועצים המשפטיים בכל פעם שנתעוררה שאלה שהיינו חוקים לעזרתם - בעיות נושא חדש ועוד.

רביעית, חיה וכל צוות העובדים שידע לרשום את דברינו - אמנם בצורה תמציתית - והיו לנו חברים טובים בעבודה; אין לראותם כעובדים טכניים בלבד.

לא נוכל לשוחח עכשו על תפקידיה של ועדת-הכנסת בכנסת השלישית, אבל אני יודע שהיושב-ראש עשה מאמצים רבים בקשר עם התקנון וניסה להצמיד אותנו קדימה; אם לא צעדנו קדימה במידה מספקת - היתה זו אשמתנו. גם ועדת-הפירושים לא ירדה - אבל זו ודאי לא אשמתנו. ועדת-הכנסת בכנסת השלישית, תצטרך בראשית עבודתה להבהיר ולקבוע כמה סדרים פורמליים שלא במעט מכבידים על עבודת הכנסת.

אלה הדברים שאיתי חובה לעצמי לאמר בישיבה זו, שיתכן והיא האחרונה בכנסת הזאת.

היור ד. בר-רב-האי: דבריו של חבר-הכנסת איכילוב באו לי כהפתעה, ויורשה לי להגיד כמה מלים ביחס לדבריו.

ועדת-הכנסת יותר מכל ועדה אחרת יכולה היתה להסעיר את הרוחות. לפני טעה ציינו חברי-ועדת-החוקה את יחסינו הענייני לשאלות שהובאו אלינו.

אני מאחל לכל מי שיכהן בתפקיד יושב-ראש של ועדת הכנסת בכנסת השלישית, שיחנה מאותו היחס החברי שאני נהניתי ממנו מצד חברי-הכנסת, אם כי לפעמים היו בינינו חילופי-דברים קשים. היתה לי כל הזמן הרגשה שיש כאן חבר אנשים שטוב לעבוד אתו, ונסיתי במיטב יכולתי להסביר את הדברים - והוועדה החליטה כפי שהחליטה.

ה' יו"ר ד. בר-רב-האי:

כנראה שגם הנוהג הזה של נאומי פרידה - גם בכנסת הראשונה וגם בכנסת השנייה - הפך להיות חלק מנוהג המשתרש והולך בכנסת. אני בכל אופן, יודע להעריך מאד את היחס שנהניתי ממנו במשך הזמן הזה.

ב. אזביה:

אגב הערתו של היושב-ראש שלנו על הנוהג של שיחת-פרידה - אני רואה בעינין זה ברכה רבה, אדם שעושה עבודה שיש בה מתיחות רבה כזאת כמו עבודה פרלמנטרית אי-אשר לו לחיות עם אחרים בפרלמנט מבלי שיימצא המשותף והאנושי המאפשר קיום משותף של פרלמנט.

לכן, אין זה רק דבר שבנימוס; זה כנראה דבר שבהכרח - בהכרח להתעלות, ולו אף לשעה קצרה, מעל לריתחת יום-יום ולסכסוך דברים שיש בהם הרגשה מסותפת טובה, כשם שיש בעבודתנו הפרלמנטרית לא-מעט הרגשות קשות.

הייתי רוצה להצטרף לחבר-הכנסת איכילוב בדבריו. באו וראו, מה חשיבות לשיחה כזאת - כמה הזדמנויות תהיינה לי בימים הקרובים להצטרף לדבריו של חבר-הכנסת איכילוב? זימן לי הגורל להצטרף לדבריו כאן היום.

היתה זו עבודה קשה, וחבל מאד - אני מוכרח לבטא כאן את אשר כנראה היושב-ראש שלנו לא רצה לבטא ברגע זה - חבל מאד שהמאמץ הגדול שהושקע על-ידו ועל-ידי חברי-הוועדה לייצוב וגמר התקנון של הכנסת לא הגיע לגמר. זה דבר שאנחנו מביאים כמשאלה לכנסת השלישית: שתקנון הכנסת יוגמר ויובא לשלב של שלימות כזאת שנוכל לפעול לפיו בחיינו בכנסת.

אני מודה לא רק ליושב-ראש. אני מודה גם לכל החברים שבוועדה, על כל הסיעות, על כל הפעולות שעשינו אותן לא בהסמכה, אלא בריב; אבל עשינו אותן בהסמכה של יחס אנושי פפולמנטרי עברי חדש, שהעלה את ועדת-הכנסת גם ברגעים קשים מאד.

אני משבח עוד דבר: ועדת הכנסת היתה אחת הוועדות שאולי בתוקף תפקידה, גילתה גמישות בהתכנסויותיה. אולי גם ועדת-הכספים, אבל ועדת-הכנסת היא אחת מן הוועדות האלו שצריך לקרוא לה לאו דוקא בימים ידועים ובשעות קבועות, אלא כאשר יש צורך פרלמנטרי. אני זוכר את העובדה שיתה לנו אפשרות כזאת בעיקר לזכותו של היושב-ראש, אבל גם לזכותם של כל חברי-הוועדה שידעו שכאן עצב מרכזי של עבודת הכנסת, ולפי זה נהנו.

אני מאחז לעבודת ועדת-הכנסת בכנסת השלישית, שתעלה עוד בהישגיה על עבודתה של ועדת-הכנסת בכנסת השנייה.

ה' יו"ר ד. בר-רב-האי:

אני רוצה לציין באופן מיוחד מה שהיה לנו בוועדה זו היתה לנו מזכירה במשך 4 שנים רגופות, ואם נעזרת על-ידי מישהו שיש לו זכרון טובהק ביחס לכל השאלות שנדונו בוועדת הכנסת, ציידה אותי בכל החומר הדרוש וניהלה גם את תיקי האישי המכיל את החומר הדרוש לעבודתי בוועדת-הכנסת, הרי היתה זו החברה חיה. אני משתמש בהזמנות זו כדי לציין את הדבר הזה.

י. אורי:

כאחד מאלה שהם רק 2 שאין ספק שלא יהיה בכנסת הבאה אלה השנים אינם ברשימה - אני מליט אהדות לוועדת הכנסת וליושב-הראש שלה. אני מקווה שזו תהיה הישיבה האחרונה של ועדת הכנסת - שהעניינים יסתדרו בלי סערות שתזכנה את כלנוס את ועדת-הכנסת.

אני מצייין את עבודתה של ועדת-הכנסת. היתה לי הזכות להשתתף בארבע ועדות. ועדה זו הצטיינה בדייקנותה ובמספר החברים שהשתתפו בישיבותיה. גם זאת אני זוקף לזכותו של היושב-ראש; ובדברי על היושב-ראש לא ייתכן שלא אזכיר את הקצרות. בדרך כלל כל צוות העובדים בכנסת ראוי להערכה רבה. אין לי החמנויות רבות לציין זאת, - הפרסונל של הכנסת הוא נכס עצום.

י. אורי: הייתי בר-פלוגתא לא פעם עם ידידי חבר-הכנסת איכילוב בנוגע לזמן. אבל היה יחס חברי בוועדה. במידה מסוימת אני זוקף את זה לאותן המעלות שהבר-הכנסת איכילוב מנה ביושב-ראש של בר. לא אניד שבחו בפניו; הכרתיו בעלותו לארץ ואני מכיר אותו היטב. אני רואה את זה כטוב ומועיל שאנשים פללמנטריים כאלה, עם יושר, כנות ופעילות כאלה, במצאים בוועדות. אני מאחל לו - ולעצמי - לראות אותו כיו"ר ועדת-הכנסת בכנסת הבאה.

א. מ. גניחובסקי: מנהג יפה הוא זה, וכנראה כי גם הגיון יש בו, כי הקב"ה אמר: "קשה עלי פרידתכם".

אינני חבר ותיק בוועדת-הכנסת, אך מכיון שהרב גורוק איננו כאן היום - והוא ודאי היה נוטי באומ נלהב - מחובתי לאמר דברי הוקרה ליושב-ראש. היה לי קצת קשר עם ועדת-הכנסת - ולא רק כאשר השוטר תפס אותי בעניני זבת - וניחנה לי ההודמנות לדאות את יחסה היפה של ועדת-הכנסת. כאשר מתעוררת בעיה קשה בוועדת-הכנסת היא מובאת תמיד לוועדת-הכנסת וכאן היא נפתחת במהרה, ללא כל סחבת. אני אומר את הדברים האלה לשבח: בוועדת-הכנסת לא היתה סחבת.

אני מצטרף לדברי הברכה שנאמרו כאן ליושב-ראש, לחברי-הוועדה ולמזכירה.

ב. אידלסון: זכור לי כיצד בכנסת הראשונה, כאשר צריך היה לעבד תקנון כלשהו, ומונתה ועדה שבראשה היה חבר-הכנסת שור, ואחר-כך אני - איזו מין אנדרלמוסיה שררה אז. כל אחד מן החברים הביא הצעות על הצעות שונות, ואיש לא ידע ולא יכוח היה לקבוע את סדרי העבודה בכנסת. יבאנו לדרך המלך ואט כיום, לאחר 6 שנים, אנו מסיימים את עבודתה של הכנסת השניה - געדנו מעד גדול קדימה ולמדנו פרק בהלכות הפלרמנטריזם היהודי.

תבוא ברכה על כל אלה שנתנו ידם לזה.

הישיבה נבעלה בשעה 11.30